posted by Willant on 2. máj 2013 - 12:17
02.05.2013 - posledná úprava článku.

Most v Kamenici nad Hronom **[1]**

[2]Niekedy aj obyčajná, málo známa obec dokáže prekvapiť technickým unikátom, ktorý dlhé roky unikal našej pozornosti. Počas písania knihy o mostoch, pri hľadaní informácií o celkom inej konštrukcii, som často úplnou náhodou natrafil aj na zopár výnimočných historických stavieb, na ktoré sa už medzičasom zabudlo. Jeden z takýchto najväčších "objavov" bol aj železobetónový most postavený v rokoch 1907 - 1908 pri obci Kamenica nad Hronom (neďaleko mesta Štúrovo). V čase výstavby patril tento most medzi najväčšie železobetónové oblúkové mosty svojej doby.

O moste sa nezmieňuje žiadna z kníh venujúcej sa staviteľstvu na Slovensku. Jediné informácie, na ktoré som natrafil pri hľadaní podkladov o úplne inom moste pochádzajú z týždenníka "Esztergom és vidéke", ktorý v období stavby mosta vydával Dr. Prokopp Gyula.

[3]

Týždenník v rokoch 1907 - 1908 priniesol informácie o začatí výstavby ako aj o jej priebehu celkovo v 5. číslach. O moste sa však zachovali zrejme len 2 fotografie, ktoré zverejnil pán Podlupszky Mihály. Prvá fotka je jeho vlastná, ktorú zhotovil ešte ako Gymnazista v roku 1943 a druhú získal z archívu v Budapešti - tá pochádza z doby tesne po dostavbe mosta (1908).

[4] [5]

foto z roku 1943 foto z roku 1908

Výstavba mosta začala na jeseň 1907 a písalo sa o nej ako o najväčšej aplikácii železobétonu pri výstavbe mosta v Monarchii. Dokonca vraj malo ísť o najväčší oblúkový most Európy (samozrejme toto vyjadrenie treba brať s rezervou, keďže v tej dobe sa šírili informácie podstatne pomalšie ako dnes). Každopádne sa však na tú dobu jednalo o odvážny most postavený, ako sa v článku píše, z "najmodernejšieho stavebného materiálu". Most tvorili tri oblúky, pričom len do jeho opôr a dvoch základov zabudovali až 2000 m3 betónu.

Hlavným inžinierom, ktorý most projektoval, bol Kovács Sebestény Aladár v spolupráci s rektorom Technickej univerzity, ktorým bol v tej dobe Kovács József. Z článkov dobových novín sa dá dočítať aj

o termíne odskruženia, zaťažovacej skúšky a odovzdaní mosta do užívania. Avšak o rozmeroch mosta sa tento dobový týždenník nezmieňuje.

Most, podobne ako mnoho iných, padol za obeť ustupujúcej nemeckej armáde v roku 1945. Na jeho mieste potom dočasne vybudovali drevený provizórny most, ktorý slúžil až do roku 1961 kedy ho nahradil nový betónový most. Práve vďaka nemu dokážeme aspoň odhadnúť rozmery toho pôvodného. Z archívu vieme, že piliere mosta postaveného v roku 1961 stoja na základoch pôvodného oblúkového mosta z roku 1908. Vychádzajúc z tejto informácie a z výkresov terajšieho mosta odhadujem rozpätia oblúkov približne na 42 metrov a celkovú dĺžku mosta na 130 metrov.

Provizórny drevený most po roku 1945 (vpravo čiastočne vidieť piliere pôvodného mosta)

[6]

Súčasný most z roku 1961 (stojí na základoch mosta z roku 1908)

[7]

Schéma súčasného mosta (z nej sa dajú odhadnúť rozmery pôvodného mosta)

Oblúkový most pri Kamenici nad Hronom tak patril medzi najväčšie stavby svojho druhu v Európe. Pár rokov po jeho dostavbe, v roku 1911, ho však minimálne v rozpätí prekonal most Risorgimento, ktorého rozpätie poľa dosiahlo na tú dobu neuveriteľných 100 metrov. Smelosť jeho oblúka predstavovala 1000 m (smelosť sa ráta nasledovne: (rozpätie^2)/vzopätie). Práve smelosťou oblúka sa tento taliansky most držal dlho na čele rebríčka betónových oblúkových mostov ... až do roku 1955 kedy ho prekonal betónový most postavený v Komárne. Jeho smelosť oblúka dosiahla hodnoty 1480 m, pri rozpätí 112,5 m. Ale o ňom možno až niekedy nabudúce.

[2] [8]

Most Risorgimento (1911) Most v Komárne (1955)

Peter Paulík [9], nedeľa 28. apríla 2013 21:55

Zdroj so súhlasom autora: http://peterpaulik.blog.sme.sk/c/327218/Most-v-Kamenici-nad-Hronom.html [10]

---

http://www.mostynaslovensku.sk/ [11] V knižke je na úvodných stranách zjednodušene vysvetlené aj základné statické pôsobenie mostov a spôsoby akým sa zvä?ša mosty stavajú. Druhá, podstatne rozsiahlejšia ?as?, je potom venovaná jednotlivým vybraným mostom Slovenska. Pri moste vždy nájdete aj GPS súradnice, tak aby ste mohli most jednoducho lokalizova? ako aj krátku históriu mosta a jeho základné parametre. V knihe sa na vyše 250 stranách nachádza 492 farebných fotiek aktuálneho stavu mostov, ako aj 176 archívnych fotografií, schém a nákresov.

Adresa zdroja (modified on 02.05.2013 - 12:22):http://www.w.sturovo.com/drupal/02-05-2013/350/historia/most-v-kamenici-nad-hronom

Odkazy
[1] http://www.w.sturovo.com/drupal/02-05-2013/350/historia/most-v-kamenici-nad-hronom [2] http://blog.sme.sk/blog/9672/327218/risorgimento.png [3] http://blog.sme.sk/blog/9672/327218/clanok.png [4] http://blog.sme.sk/blog/9672/327218/kamenica_most_2foto.png [5] http://blog.sme.sk/blog/9672/327218/Kamenica_nad_Hronom_obluk_most.jpg [6] http://blog.sme.sk/blog/9672/327218/kamenica_terajsi_most.JPG [7] http://blog.sme.sk/blog/9672/327218/schema_terajsieho_mosta.png [8] http://blog.sme.sk/blog/9672/327218/Komarno_betonovy.JPG [9] http://peterpaulik.blog.sme.sk [10] http://peterpaulik.blog.sme.sk/c/327218/Most-v-Kamenici-nad-Hronom.html?utm_source=sme-widget-hp&utm_medium=web&utm_campaign=blog#ixzz2S7nql14A [11] http://www.mostynaslovensku.sk/